

Світлана Талан — неодноразовий фіналіст всеукраїнського конкурсу «Коронація слова» та володар відзнаки фонду О. Пінчук «АнтиСНІД» «За найкращий роман на гостросоціальну тематику». 2012 року за версією журналу «Фокус» авторка була визнана одним з найуспішніших українських письменників. Герої її романів — сильні духом особистості, які навіть у найскладніших життєвих ситуаціях не зраджують власну совість...

Фото люб'язно надано автором

Війна скидає з облич людей маски, оголяє їхні душі та робить свій розподіл на добро і зло... Настя вважала, що має міцну й дружну родину, що вони завжди допомагатимуть одне одному і будуть разом у найскрутнішу годину. Але весна 2014-го показала, хто чого вартий... Северодонецьк опинився під владою сепаратистів. Наче безодня розкрилася, і Настині діти опинилися по різні боки барикад... Кожен зробив власний вибір, і шляхи рідних людей розійшлися. Чи можливо здолати прірву, яку проклала між ними війна?

У романі є все, що, на щастя чи на жаль, є в житті: кохання і зрада, пристосуванство і щирість, вбивство і переродження душі. І, хоч як цинічно прозвучить, за це варто подякувати війні, адже саме під її крижаним подихом проявляється суть.

Ольга Хвостова, журналіст

Світлана Талан

Оголений нерв

Світлана Талан

ОГОЛЕНИЙ НЕРВ

Війна у країні,
розкол у родині

від фіналіста конкурсу
"КОРОНАЦІЯ СЛОВА"

www.trade.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-9095-5

9 789661 490955

Від автора, який бачив
події на Донбасі
на власні очі

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

*Світлана
Талан*

Світлана Талан

ОГОЛЕНИЙ НЕРВ

РОМАН

ХАРКІВ **КЛУБ**
СІМЕЙНОГО
2015 ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
Т16

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Олександр Ландін*

ISBN 978-966-14-9095-5

© Талан С., 2015
© DepositPhotos.com / bereta,
обкладинка
© Книжковий клуб «Клуб Сі-
мейного Дозвілля», видання
українською мовою, 2015
© Книжковий клуб «Клуб Сі-
мейного Дозвілля», художнє
оформлення, 2015

Почити Лугандію

Даунбас і Лугандон, сепари й укропи — 2014 рік ввів до нашого вжитку цілу зливу емоційно забарвлених новотворів. Колишні Луганщина і Донеччина, підігріті і підтримані зацікавленими політичними силами, заговорили до світу ультиматумами, пострілами та «Голосом Новоросії». Про хаос, що виник у головах і серцях луганчан і дончан, які потребують перекладачів з мови насильства і зради, — новий роман Світлани Талан.

Це саме той рідкісний випадок, коли факт біографії автора невідривний від твору. Письменниця живе в Сєверодонецьку, вона не виїхала на період окупації і все, що відбувалося в місті, відчула на собі. Колись дослідники вирахують відсоток вигадки в біографії головної героїні роману Анастасії, але вже зараз цей розлогий твір доречніше називати художньо-документальним.

Звісно, компанія з сімох хлопців і восьмої дівчини (Гена, Льоня, Яків, Іван, Денис, Антон, Нік та Уля) і особливо їхнє кодове слово «Лугандія» — чистої води вигадка. Але в ситуації, коли звідусіль розтікаються потоки бруду, чиста вода — незамулена й трохи ідеалістична вигадка — зростає в ціні.

Лугандію треба було вигадати бодай для того, щоб протиставити Лугандону. Вона мала з'явитися, щоб прозвучати і «радісно, замість вітання», і «сумно, але ствердно», і як «бувай», і як «все буде добре». Лугандія повинна була виникнути, щоб прості слова бардівської пісні пролунали як божественне одкровення. Вона мусила проявитися, як проявляється добро в ситуації, коли здається, що зло запанувало безроздільно.

Ще одне слово, яке Світлана Талан вигадала, а фактично народила, — бидлота. Здається, що воно було завжди, довелось навіть звіртися з академічним одинадцятитомним тлумачним словником —

ні, нема там такого слова. Але зневажливе «бидло» і відразлива «бридота» переплелися в ньому гранично органічно, потрапили в нерв часу й означили жужмом усіх ополченців і «дурналістів», чорноротих бабок і продажних міліціонерів, зрадників явних і прихованих — усіх, кому на цій піщаній, але такій рідній землі хочеться не жити, а воювати.

Але, як справжній творець, Світлана Талан вклала в нове слово стільки ж люті, ненависті й огиди, скільки й любові. Бидлота — це не тільки ота хмара духовної сарани, яка накрила Луганщину й Донеччину, а й одна людина, тендітна жінка, яка протистоїть навалі, маючи таке неблагозвучне прізвище — Бидлота. Варто прочитати кілька сотень сторінок цієї сповіді северодонецької душі, щоб почути, з якою гордістю й теплом головна героїня називає себе Бидлотою. На таке спроможна тільки людина, котрій відкрився справжній сенс слів і подій.

В «Оголошеному нерві» є все, що, на щастя чи на жаль, є в житті: кохання і зрада, пристосуванство і щирість, вбивство і переродження душі. І, хоч як цинічно прозвучить, за це варто подякувати війні, адже саме під її крижаним подихом спадають маски і проявляється суть.

Одна київська журналістка-профі з промовистим псевдонімом зізнавалася, що після Майдану кілька місяців перечитувала гору документальної, публіцистичної та художньої літератури, щоб «почути» і зрозуміти Донбас. Героїня роману Світлани Талан спробувала себе в ролі журналіста-аматора, під красномовним ім'ям Віра Северодонецька пишучи про земляків для тих, хто щиро хотів почути Донбас. Власне, «Оголений нерв» є спробою письменниці зрозуміти батьківщину. Якщо завдяки роману бодай одна людина знайде відповідь бодай на одне з цілої хмари запитань про ополченців, АТО, бомбування і просто загадку українського Сходу, — отже, ці кілька сотень сторінок досягли лікувального ефекту. Терапія душі, тим паче душі народу, короткою не буває.

Ольга Хвостова

Віг автора

Я почала писати цей роман, коли:

1. Жила в окупації і щодня чула вибухи та автоматні черги, тому доводилося працювати в коротких проміжках затишшя.
2. Коли зник мобільний зв'язок, Інтернет, а на зміну українським каналам прийшли російські радіо- та телебrehуни і правду можна було побачити лише на власні очі.
3. Коли вмить змовкли галасливі заводи, з вулиць зникли діти, проте в кожного вдома з'явилися запаси води, свічок, крупів, цукру та солі, а документи і найнеобхідніше були завжди наготові у валізі.
4. Коли стало правилом щодня зідзвонюватися з близькими і впадати у паніку, якщо зникав зв'язок або хтось не брав слухавку.
5. Коли вдавалося в Інтернеті подивитися українські новини, а за загиблими воїнами плакалося, як за своїми рідними синами.
6. Коли на собі відчула тяжкі кайдани неволі, бо навіть у соцмережах не можна висловити свою думку, адже її ціна — власне життя.
7. Коли на рідну мову накладено табу, а за привітання «Слава Україні!» отримують кулю в серце.
8. Коли маргінали заплывували на базарі українські вишиванки і, вирячивши очі, оскаженіло репетували «Расія!».
9. Коли під повну заборону потрапила рідна мова, а якщо вона ненароком злетить з твоїх вуст, тебе заб'ють на місці як бандерівку або члена Правого сектора.
10. Коли зняли українські прапори і замінили їх на чужі.
11. Коли вулицями мого рідного міста на БТР каталися чужинці з прапорами Росії, Чечні, самопроголошених ЛНР, ДНР і Новоросії.

12. Коли місто було оточене блокпостами з озброєними людьми на них, а серед дерев понад улюбленою рятівницею в спеку — річкою Боровою — сиділи снайпери.
13. Коли невеликі крамниці щільно зачинили жалюзі, а в супермаркетах на тебе дихало холодом дуло автомата в руках чужинця.
14. Коли страшно жити, тому відчуваєш на собі, яке то солодке слово «життя».
15. Коли ми всі швидко навчилися тримати язика за зубами і розмовляти впівголоса, бо не знали, хто поруч із тобою — свій чи чужий.
16. Коли відчувала себе беззахисною і безпорадною, бо на землі, яку полив своєю кров'ю мій рідний дід 1943 року, звільняючи її від загарбників, з'явилися чужинці й прийшло жахливе усвідомлення, що дідової перемоги вистачило на сімдесят із гаком років.
17. Коли не знала, чи настане для мене завтра.
18. Коли слово «Росія» перестало асоціюватися з Лермонтовим та Пушкіним, натомість поєдналося з Бесом, Мозговим, Бабаєм та іншою нечистю.
19. Коли оголилися всі почуття і я осягнула, як щиро, до щему в серці люблю свою Україну, традиції народу, народні пісні, вбрання, звичаї, коли на собі відчула, що значить усе це втратити.
20. Коли прийшло розуміння, наскільки мені дорогий двоколірний прапор, як його не вистачає (раніше не надавала цьому особливого значення) — і який огидний триколір.
21. Коли виникло бажання написати книгу не для того, аби «почули Донбас», а щоби правдиво викласти події в цьому регіоні.
22. Коли щодня мешканці масово покидали місто, ми з чоловіком не вагаючись прийняли рішення лишитися тут, незважаючи на те, яка доля спіткає нас, бо Северодонецьк¹ — НАШЕ місто і ми живемо на СВОЇЙ землі.

¹ Северодонецьк — саме таку назву вживають жителі цього міста і використовують в офіційних документах. Орфографічна норма — Северодонецьк.

*Моє рідне місто, народжене серед пісків і збудоване з піску!
Обласкане суховіями і зігріте пекельним сонцем... Ти маєш
магнетичну силу: хто потрапив до тебе одного разу, той
уже не покине. Ти вабиш своїми стрункими вулицями, широ-
кими проспектами, своєрідною архітектурою.*

*Моє любе місто, зболене, зранене, зраджене, обдурене,
згвалтоване! На твоєму тілі ще лишилися рубці від гусениць
військової техніки та рани від виврв, але ти вже звільнене і мо-
жеш дихати легко. Ти знову всміхаєшся сонцю, поблискую-
чи золотавими дзвіницями церков, підводиш голову до неба.
Ти все ще здригаєшся від вибухів, що лунають неподалік,
і в твоїй пам'яті ще свіжі спогади про нещодавні події.*

*Моє місто! Твої руки-мости ще кровоточать, але ти вже
гостинно простягнуло руку помочі біженцям. Ти вбране у си-
ньо-жовті прапори, що їх полощуть східні вітри, хоча нещодав-
но здивовано поглядало на штандарти чужинців.*

*Моє миле місто! Кожен з нас винний перед тобою, тож
прости, що не вберегли, не змогли, не захистили. Радій ра-
зом з нами кожному мешканцю, який повернувся додому з чу-
жини, і першому крику новонародженого. Пробач тим, хто
помилявся, хто ходив на референдум і зустрічав хлібом-сіл-
лю окупантів. Даруй вічну славу тим, хто поклав голову за
твою свободу.*

*Моє любе місто! Ми всі разом допоможемо тобі здолати
вірус сепаратизму. Сонячні промені вб'ють мікроби, і ти вже
не будеш злякано дивитися на світ темними очима-вікнами
і протягнеш руки-гілля до чистого мирного неба. Знай: ми
любимо тебе і ніколи не покинемо!*

Збіг прізвищ та імен мешканців міста
прошу вважати випадковим,
окрім прізвища полковника
Олександра Радієвського

І настане час, коли один скаже:
«Слава Україні!» — і мільйони відповідатимуть:
«Героям Слава!»
Степан Бандера

Частина перша

Любіть Україну, як сонце любіть,
Як вітер, і трави, і води...
В годину щасливу і в радості мить,
Любіть у годину негоди.

Володимир Сосюра

Розділ I

Настя прийшла з роботи стомлена — нічна зміна видалася неспокійною. Постійно виходило з ладу старе обладнання. З полегшенням передала зміну своєму чоловікові, тепер його черга попрацювати.

Настя з неабияким задоволенням прийняла душ. Добре, що поки є гаряча вода, бо із закінченням опалювального сезону в Северодонецьку її вимкнуть. Почнеться сезон каstrульок з окропом. Скільки часу збираються установити вдома електробойлер для підігріву води, та все відкладається на потім. Завжди не вистачає то часу, то грошей, то бажання щось змінити. А треба! Конче потрібно влітку зробити хоча б якийсь косметичний ремонт у цій сорокарічній трикімнатній старушенції-хрущовці. Досить шукати собі виправдання на кшталт того, що їх у цій квартирі, як оселедців у бочці. Врешті-решт, діти можуть пожити влітку в матері в селі.

А чому б і ні? Село тихе, зовсім поруч, привітне, повітря свіже і чисте, є ліс і річка. Матері допоможуть по господарству,

і їм життя на незабрудненій хімічними заводами території піде на користь. Свекруху нікуди не виселиш із її кімнати, хіба що сонну винести разом з ліжком. Цілими днями сидить перед телевізором, прикипіла до нього і клацає пультом з ранку до вечора. Щоправда, щоранку та щовечора у неї за розкладом посиденьки з подружками біля під'їзду. Іноді вони затагують-ся на кілька годин, іншого разу вистачає й півтори. Усе залежить, скільки і чого за добу відбулося в будинку, у сусідніх помешканнях, у місті, загалом у країні та з родичами в інших містах. Дізнатися про те, хто до кого приходив, де ночував, з ким спить і чия донька хвойда, — то святе. Хоча останнім часом розмови починаються, як і всюди, з обговорення останніх новин, які відбулися в країні, тобто з дворової політінформації. І хоч кого візьми з тих бабусь — кожна і політолог, і економіст, а часом і сам президент.

Настя ввімкнула електрочайник і постукала у двері кімнати свекрухи.

— Заходь! — почула вона крізь галас ввімкненого телевізора.

— Мамо, снідати будете? — спитала Настя стомлено.

— Не зараз! — буркнула Лідія Іванівна, не відриваючи погляду від екрана телевізора. — Бачиш, зараз ідуть новини по П'ятому каналу, а за десять хвилин треба послухати, що про це по Росії передадуть.

— Я не можу чекати, зміна була важка, я за ніч не присіла ні на хвилинку, — спокійно і терпляче пояснила жінка. — Може, вам сюди принести поїсти?

— Іди! Не заважай! — відмахнулася від невістки Лідія Іванівна і витягла шию в бік телевізора.

— Баба з воза — кобилі легше, — мовила тихо Настя і прикрила за собою двері. Добре, що свекруха готує їжу, коли нема нікого вдома, — і на тому спасибі.

Чайник уже пустив струминку пари. Настя вкинула одноразовий пакетик «Ахмаду» в чашку, залила окропом. Відчула: сил не вистачить підігріти їжу, очі злипалися, гули ноги, перед очима

все розпливалося, ніби в густому тумані. Вона хотіла зробити бодай бутерброд, але їй на це не вистачило сил. Настя неквапливо сьорбала гарячий напій, не помітивши, що він без цукру. Вона поглянула на настінний календар. Червоний пересувний квадратик вказував дату — перше березня. Ще сім днів нестерпного чекання — і вона нарешті зможе обійняти сина. Гену вона не бачила місяць. Здавалося б, що таке розлука у тридцять днів із уже дорослим, двадцятидворічним сином? Якби ж то він був десь на відпочинку, то місяць минув би непомітно. Але цей місяць був найдовшим за все її сорокадворічне життя. Тридцять днів — як цілий рік, бо кожен день був для них усіх як іспит на міцність. Та що там день?! Кожна хвилина наповнена хвилюваннями та надіями. Гена був у Києві на Майдані, де вирішувалася доля країни, і від того рішення залежала доля їхнього сина. Він телефонував двічі на день — вранці і ввечері, але часто не було зв'язку. Тоді Настя не знаходила собі місця і ладна була сама летіти на Майдан, аби лише Гена повернувся додому. Жінка відчувала, що може трапитися з дітьми на Майдані щось лихе, недобре, що їх можуть побити, скалічити або навіть убити тітушки. Здавалося, що страшнішого, ніж пожежа у Будинку профспілок, уже нічого не буде, але навіть у моторошному сні вона не могла собі уявити того, що сталося вночі проти двадцять першого лютого. Людей, зовсім юних хлопців, незахищених, неозброєних, розстрілювали снайпери. Ні, не треба знову повертатися спогадами у той жахливий час саме зараз, бо не зможе заснути. Усе життя, до самого скону, її будуть мучити кошмари, бо не приведи Боже таке пережити матерям, які чекали своїх синів. Після того кривавого дня були наповнені нестерпним душевним болем ще три доби — син не телефонував, зв'язок із ним перервався. А потім був довгоочікуваний дзвінок від Гениного друга Петруся. Він сповістив, що Гена поранений, його прооперували і зараз він у лікарні. Настя поривалася негайно їхати забирати сина, але хлопець запевнив її, що Генку вони самі привезуть додому, щойно

йому стане ліпше і дозволять лікарі. Уже за тиждень Настя зустрінеться з сином, і тоді вже нікуди його не відпустить.

— Ось і поснідала, — сказала вона сама собі, ставлячи порожню чашку в раковину.

Можна зателефонувати матері і нарешті йти відпочивати. Настя забрала мобільник із собою в спальню, впала на ліжко, простягла ноги, на які, здавалося, начепили пудові гирі. Дивно, але з матір'ю не було зв'язку. Настя спробувала ще кілька разів набрати її номер, але нудний голос був невблаганним: «Вибачте, зараз абонент не на зв'язку». Втома взяла гору: рука в'яло опустилася на постіль, телефон випав і завмер поруч із жінкою, яка швидко поринула в міцні обійми сну.

І знову той жахливий сон! Майдан, ущент наповнений людьми, які тримають у руках ввімкнені мобільники та запалені свічки, тужлива пісня «Плине кача», що роздирає душу на шматки... Разом з нею повільно плывуть труни із вбитими майданівцями. В одній із них Настя вгадує свого сина. Обличчя його бліде, безкровне, руки складені на грудях і зв'язані мотузочкою.

— Генику! Синку! — несамовито кричить вона і прокидається в холодному поту. Серце шалено калатає, намагаючись розірвати грудну клітку, на лобі рясний піт.

Погляд Насті зупиняється на червоних цифрах електронного годинника. Вона поспала лише годину — й отаке наснилося. Настя намацала рукою телефон і знову набрала мамин номер. Нема зв'язку з абонентом. Під впливом кошмарного сну їй стало тривожно. Мати хворіла, тож була домовленість, що вона завжди носитиме з собою мобільник, щоб зв'язатися з нею можна було будь-якої миті. Таке вперше, щоб зв'язку не було. Настя телефонувала цілу годину — марно. Подзвонила чоловіку на роботу. Добре, що у них на заводі дозволяють користуватися мобільним зв'язком. Не всюди так. На днях зустріла свого однокурсника, який працює в Рубіжному на «Зорі», то він сказав, що вони здають свої телефони на прохідній перед зміною...

— Як справи, Валеро? — спитала чоловіка.

— Та поки що добре, працюємо. А ти чому не спиш? — поцікавився чоловік. — Телевізор у мамі голосно ввімкнений?

— Ти ж знаєш, що він мені не заважає, коли я стомлена. Справа в іншому: я не можу додзвонитися мамі.

— Як то? Не бере слухавку?

— Взагалі нема з нею зв'язку.

— Напевно, забула поставити телефон на зарядку.

— Але я телефоную з самого зранку, і все марно. Ти ж знаєш мою маму, вона нічого ніколи не забуває, а телефон ставить на зарядку кожного вечора, — зітхнула Настя. — Щось мені на душі неспокійно.

— Не накручуй себе. Подзвони її сусідці, та напевно все знає. Принаймні може сходити до матері та подивитися, чи все там гаразд, — порадив чоловік.

— Дякую. Якось я не подумала про Валентину Петрівну.

— Передзвониш мені?

— Звичайно!

Сусідка матері обізвалася одразу.

— Приїзди в село, я тобі листа віддам, — сказала Валентина Петрівна після вітання.

— Лист зачекає, — сказала Настя, — мене цікавить, що з мамою? Чому з нею нема зв'язку? Ви її бачили сьогодні? З нею все гаразд? — Настя посипала питаннями.

— А я тобі про що торочу?! Лист від матері, приїдь заברי і прочитай, бо я не можу, він щільно заклеєний.

— Що з нею?! — тремтячим голосом спитала ще раз Настя, не розуміючи, про який лист меле сусідка.

— Богдана Стефанівна вчора зібрала валізу і кудись поїхала, а тобі лишила листа.

— Як... поїхала? Куди? — Настя нічого не могла збагнути. — Чому вона мені не подзвонила?

— Сама не знаю, куди її понесло, — невдоволено сказала жінка. — Весь вік прожили поруч, дружили, ніяких таємниць у нас не було, а тут...

Зміст

Почути Лугандію	5
Частина перша	15
Частина друга	116
Частина третя	203
Частина четверта	339
Частина п'ята	432

Літературно-художнє видання

ТАЛАН Світлана
Оголений нерв
Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *Т. М. Куксова*
Редактор *О. М. Хвостова*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *І. О. Гнідая*
Коректор *Т. М. Віланова*

Підписано до друку 16.04.2015. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Adonis». Ум. друк. арк. 28,56.
Наклад 5500 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
у друкарні «Фактор-Друк»
61030, м. Харків, вул. Саратовська, 51.
Тел.: + 3 8 057 717 53 57

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб
“Клуб Сімейного Дозвілля”»

61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київська філія

04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеська філія

65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88

e-mail: support@bookclub.ua

Інтернет-магазин: www.bookclub.ua

«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Талан С.

Т16 Оголений нерв : роман / Світлана Талан ; передм. О. Хвостової. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. — 544 с.

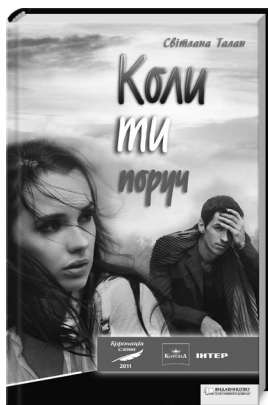
ISBN 978-966-14-9095-5

Мирне й спокійне життя, міцна родина, вірні друзі... Усе, що здавалося непохитним, перевернулося догори дном. Війна роздирає навпіл усі зв'язки, і рідні люди й вірні друзі стають ворогами... Кілька місяців 2014 року Северодонецьк перебував під владою ополченців. Цей короткий проміжок часу став нездоланим для родини Насті Агафонової, чий син і дочка опинилися по різні боки барикад... Так само розійдуться й шляхи друзів Геннадія, нерозлучних змалечку хлопців. Бо війна проходить і по родинах, і по душах...

УДК 821.161.2

ББК 84.4УКР

Третя сходинка в рейтингу найуспішніших українських письменників за версією журналу «Фокус»!

Спеціальна відзнака фонду
«АнтиСНІД» за найкращий роман
на гостру соціальну тематику!

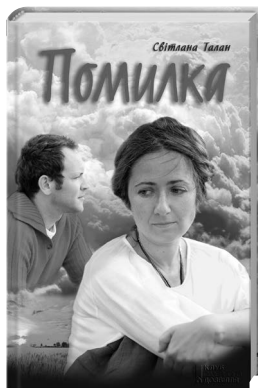
Даша була турботливою донькою та онукою, щиро любила Льошу, мріяла про весілля, затишний будинок і дітей. Але батьки відвернулися від своєї слухняної дочки, наречений — від чистої нареченої, престижна клініка — від кращої медсестри. У чому її провина? Лише в доброму серці і прагненні допомогти тим, хто потребує цього.

Того фатального дня після аварії на туманній трасі понівечене залізо було залито кров'ю. Даша, забувши про свої рани, намагалася допомогти постраждалим, але доля зіграла з нею злий жарт. Хвороба, якою вона заразилася, рятуючи інших, невиліковна.

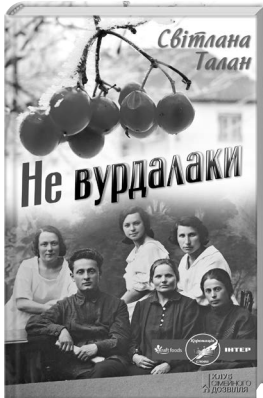
Вона повинна знайти в собі сили жити далі — стільки, скільки їй відведено, щоб все ж таки знайти того, хто буде поруч із нею в горі і в радості...

Зворушливо!

Багато років тому Вероніка пообіцяла подрузі, яка помирала, що не залишить її новонароджених малюків, Тимура і Діану. Але обіцянки не виконала... Сплинули роки. Її єдиний син став наркоманом. Що це, кара за помилки минулого? Як урятувати сина? І чи можна спокутувати провину перед покинутими дітьми?

Усі жахи війни не такі страшні, як байдужість...

Вихованці війни, вони мали за розкіш одяг і взуття, за щастя — відвідини кінотеатру на зекономлені на їжі копійки... Вони мріяли, закохувалися, одружувалися й не ділили дітей на своїх і чужих...

Коли Марія та Роман побралися, вони були ще зовсім молоді, але душами вже починали сивіти: діалоги життя під час німецької окупації. Насильство, знущання, голод, смерть проносилися перед дівчачими і хлопчачими очима — то тепер вони вурдалаки?

*Їй стало сил пережити голодомор,
та чи вистачить снаги стати щасливою?*

Україна, 1930-ті роки. Варя виросла в заможній родині, у якій вміли та любили працювати, тому й господарство мали міцне. Але прийшли інші, лихі часи. Почалася колективізація, і все, що люди заробили своїм потом, потрібно було віддати... Хіба ж хто знав, яка страшна біда чекає на ці щедри землі? Годі було уявити, що голодна смерть спустошить усе навколо. Втративши чоловіка, родичів, Варя залишилась сама з маленькими дітьми. Хто зможе їх урятувати?

